

POSELSTVÍ PAPEŽE JANA PAVLA II. K OSLAVĚ SVĚTOVÉHO DNE
MÍRU 1. 1. 2000

“*NA ZEMI POKOJ LIDEM, V KTERÝCH MÁ BŮH ZALÍBENÍ!*”

1. **T**uto andělskou zvěst, která před 2 000 lety doprovázela narození Ježíše Krista (srov. Lk 2,14), uslyšíme radostně znít o svaté vánoční noci, kdy bude slavnostně zahájeno Velké jubileum. Na počátek nového tisíciletí chceme nabídnout právě toto poselství naděje vzešlé z betlémské jeskyně: Bůh miluje všechny lidi na zemi, muže i ženy, a dává jim naději na nový čas, na čas míru. Jeho láska, plně zjevena v Synu, který se stal tělem, je základem všeobecného míru. Jestliže ji přijmeme do hloubi srdce, smíří každého z nás s Bohem i s námi samotnými, obnoví mezilidské vztahy a probudí onu palčivou touhu po bratrství, které dokáže odolat pokušení násilí a války. Velké jubileum je nerozlučně spjata s tímto poselstvím lásky a smíření, které vyjadřuje nejautentičtější touhy současného lidstva.

2. S pohledem na tak významný rok vyslovuji všem z celého srdce přání pokoje. Říkám všem, že mír je možný. Je třeba o něj snažně prosit jako o Boží dar, ale je také třeba jej s Boží pomocí každodenně budovat skutky spravedlnosti a lásky. Problémů ztěžujících cestu k míru je jistě mnoho, jsou složité a často člověka odrazují, nicméně mír je potřebou pramenící z hloubi srdce každého člověka. Vůle k dosažení míru proto nesmí ochabovat. Základem tohoto úsilí musí být vědomí, že ačkoli je lidstvo poznamenané hříchem, nenávistí a násilím, je Bohem povoláno k vytvoření *jediné velké rodiny*. Je zapotřebí tento Boží plán rozpoznat a podporovat podněcováním hledání harmonických vztahů mezi lidmi a národy ve společné kultuře otevřenosti vůči tomu, co nás přesahuje, v kultuře podporující člověka a úctu k přírodě. Toto je tedy poselství Vánoc, poselství Jubilejního roku a moje přání do počátku nového tisíciletí.

Ve válce prohrává lidstvo

3. Ve století, které právě opouštíme, bylo lidstvo těžce zkoušeno nekonečnou a hrůznou řadou válek, konfliktů, genocid, “etnických čistek”, které způsobily nevýslovné utrpení: miliony a miliony obětí, zničené rodiny a vesnice, přívaly uprchlíků, bída, hlad, nemoci, ochabování rozvoje, ztráta nesmírného množství zdrojů. Kořeny tolika soužení je třeba hledat v logice násilí, živené touhou ovládnout a využívat ostatní, ideologiemi moci nebo totalitního utopismu, nezdravým nacionalismem nebo dávnou rodovou nenávistí. Brutálnímu a systematickému násilí, dokonce s cílem vyhlazení nebo ovládnutí celých národů či oblastí, bylo někdy potřebné se postavit ozbrojeným odporem. Dědictvím 20. století je především následující varování: *války často bývají příčinou dalších válek*, protože rozdmýchávají hlubokou nenávist, vytvářejí situace nespravedlnosti a pošlapávají lidskou důstojnost a práva. Většinou neřeší problémy, kvůli nimž byly rozpoutány, a způsobují tudíž nejen úděsně škody,

ale jsou také zbytečné. *Ve válce prohrává lidstvo*. Respektování důstojnosti lidské osoby a jejích nezcizitelných práv lze zajistit jen v míru a mírem.¹

4. Na pozadí válek, které se ve 20. století odehrály, *zachraňovali důstojnost lidstva ti, kdo mluvili a pracovali ve jménu míru*. Je třeba si připomenout nesčetné množství těch, kdo přispěli k potvrzení lidských práv a k jejich slavnostnímu vyhlášení, k poražení totalitních systémů, k rozpadu kolonialismu, k rozvoji demokracie, k utváření velkých mezinárodních orgánů. Zářné a prorocké příklady nám poskytli ti, jejichž životní rozhodnutí se vyznačovala nenásilím. Jejich svědectví o důslednosti a věrnosti, které často vyústilo v mučednictví, se zapsalo do historie a je pro nás bohatým zdrojem poučení. Mezi těmi, kdo jednali ve jménu míru, nesmíme zapomenout na muže a ženy, jejichž úsilí umožnilo velký pokrok ve všech oblastech vědy a techniky, díky němuž byly přemoženy hrozné nemoci, byl prodloužen život a zlepšena jeho kvalita. Zde nemohou ponechat stranou ani své předchůdce, blahé paměti, kteří vedli církve dvacátým stoletím. Svým učitelským úřadem a neúnavnou činností vedli církve k podpoře kultury míru. Jakýmsi symbolem tohoto všestranného působení je šťastná a prozíravá intuice Pavla VI., který ustanovil 8. prosinec 1967 Mezinárodním dnem míru. Tato tradice se každým rokem upevňovala a stala se plodnou zkušeností úvah a společných plánů do budoucna.

Povolání být jedinou velkou rodinou

5. *“Na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení!”* Toto evangelní přání nám klade naléhavou otázku: proběhne nadcházející století ve znamení míru a znovu nalezeného bratrství mezi lidmi a národy? Budoucnost samozřejmě předvídat nemůžeme. Můžeme si však být jisti platností jednoho náročného principu: *mír bude nastolen do té míry, do jaké dokáže celé lidstvo znovu objevit své původní povolání vytvořit jedinou velkou rodinu*, v níž budou lidská důstojnost a práva – nehledě na stav, rasu a vyznání – postaveny nad jakékoli rozlišování a rozdělávání. Toto vědomí může dát duši, smysl i orientaci současnému světovému kontextu, poznamenanému dynamikou globalizace. Zmíněné procesy sice přinášejí určitá rizika, spolu s nimi však i neobyčejné a slibné možnosti právě s ohledem na cíl vytvořit z lidstva jedinou velkou rodinu, založenou na hodnotách spravedlnosti, rovnosti, solidarity.

6. To však není možné bez radikální změny úhlu pohledu: na prvním místě již nesmí stát dobro jednotlivých politických, rasových či kulturních společenství, nýbrž dobro celého lidstva. Úsilí o společné dobro jednoho politického společenství nesmí být v rozporu *se společným dobrem celého lidstva*, které se projevuje uznáváním a respektováním lidských práv vyhlášených ve Všeobecné deklaraci lidských práv z roku 1948. Proto je nutné překonat koncepce a praktiky, často poznamenané a určované mocnými ekonomickými zájmy, jež považují národ a stát za svrchovanou veličinu, jíž podřizují všechny ostatní hodnoty. Politická, kulturní a institucionální rozdělení a diferenciacie, jejichž prostřednictvím je lidstvo členěno a organizováno, jsou z této

¹Srov. JAN PAVEL II., *Poselství k mezinárodnímu dni míru 1999*, č. 1.

perspektivy legitimní jen tou měrou, kterou utvářejí soulad s lidskou rodinou, včetně etických a právních důsledků z toho plynoucích.

Zločiny proti lidskosti

7. Tento princip má jeden nesmírně významný důsledek: *kdo porušuje lidská práva, protiví se lidskému svědomí jako takovému*, uráží samo lidstvo. Povinnost chránit tato práva tedy překračuje zeměpisné a politické hranice, v jejichž rámci jsou pošlapávána. *Zločiny proti lidskosti nelze považovat za vnitřní záležitost určitého státu*. Ustanovení mezinárodního trestního soudu, jenž je povolán tyto zločiny soudit nehledě na místo a způsob jejich spáchání, je významným krokem v tomto směru. Máme zač děkovat Bohu, jestliže ve vědomí národů a států bude sílit přesvědčení, že lidská práva neznají hranice, neboť jsou všeobecně platná a nedělitelná.

8. V naší době se snižuje počet válek vedených mezi státy. Tento údaj je sám o sobě zdrojem útěchy, nicméně je mohutně vyvažován ozbrojenými konflikty propukajícími *uvnitř jednotlivých států*. Ty jsou bohužel velmi četné, rozšířené prakticky ve všech světadílech a nezdá se, že by se zmenšovaly. Většinou bývají motivovány dávnými důvody etnické, rodové nebo i náboženské povahy, k nimž se v současnosti přidružují další důvody ideologické, sociální a ekonomické. Tyto vnitřní konflikty jsou běžně vedeny s pomocí znepokojivého množství ručních nebo takzvaně "lehkých" zbraní, které jsou však ve skutečnosti mimořádně účinné a často mají závažné důsledky přesahující hranice daného státu, neboť se dotýkají také zahraničních zájmů a odpovědností. Třebaže zůstává pravdou, že vzhledem ke složitosti těchto konfliktů je velmi těžké pochopit jejich příčiny a zájmy, které jsou ve hře, jeden fakt je nade všechnu pochybnost: nejdramatičtějšími následky těchto konfliktů trpí *civilní obyvatelstvo*. I z toho důvodu, že při nich nejsou porušovány jen běžné zákony, ale i zákony válečné. Civilní obyvatelé nejenže nejsou chráněni, naopak často bývají prvním cílem protivníkových sil, pokud nejsou do ozbrojených akcí sami zataženi, takže se jakousi zvrácenou logikou stávají současně obětí i katem jiných civilních obyvatel. Již bylo a dosud je příliš mnoho hrůzných scénářů, v nichž se děti, ženy a nemohoucí staří lidé, kteří se ničím neprovinili, nechtěně stávají oběťmi konfliktů, které zaplavují naši dobu krví. Bylo jich opravdu příliš mnoho na to, abychom nepocítili, že nadešla chvíle rozhodně a s velkým smyslem pro zodpovědnost změnit směr. ***Právo na humanitární pomoc***

9. Tváří v tvář natolik dramatickým a složitým situacím je třeba navzdory všem válečným rádoby důvodům potvrdit *přednostní hodnotu humanitárního práva, a proto i povinnost zaručit právo na humanitární pomoc* trpícímu obyvatelstvu a uprchlíkům. Uznání a účinné naplňování těchto práv nesmí být podřizováno zájmům některé ze stran konfliktu. Naopak je nutné nalézt všechny institucionální i neinstitutcionální způsoby, jimiž lze humanitární cíle co nejlépe konkretizovat. Morální a politické oprávnění těchto práv je totiž zakotveno v zásadě, podle níž stojí na prvním místě dobro člověka a přesahuje i všechny lidské instituce.

10. Na tomto místě chci zopakovat své hluboké přesvědčení, že v moderních ozbrojených konfliktech nabývá nesmírného významu jednání zúčastněných stran, včetně *vhodných zprostředkovatelských a smířčích aktivit ze strany mezinárodních a regionálních orgánů*, a to jak v předcházení konfliktům, tak v ukončení konfliktů, které již vzplály, neboť dosahují míru prostřednictvím rovného uspořádání práv a zájmů zúčastněných stran. Toto přesvědčení o pozitivní úloze zprostředkujících a smířčích organismů se vztahuje i na nevládní a náboženské humanitární organizace, které diskrétně a nezištně podporují mír mezi jednotlivými skupinami, pomáhají vítězit nad dávnou záští, smířovat nepřátele a otevírat cestu k nové a společné budoucnosti. Vzdávám díky jejich ušlechtilému nasazení pro věc míru a zároveň s dojetím toužím ocenit dílo všech, kdo položili život, aby jiní mohli žít: za ně pozvedám k Bohu svou modlitbu a vybízím věřící, aby učinili totéž.

Humanitární “vměšování”

11. Je zřejmé, že když civilnímu obyvatelstvu hrozí smrt z rukou nespravedlivého agresora a politické úsilí a nástroje nenásilné obrany se minuly účinkem, je správné, ba dokonce nutné zahájit konkrétní iniciativy, jejichž cílem je odzbrojení agresora. Tyto iniciativy však musí mít časové omezení a jasně vyřčené cíle, musí plně respektovat mezinárodní právo, být zaručeny nadnárodně uznávanou autoritou a v žádném případě nesmějí být ponechány pouhé logice zbraní. Proto je třeba co nejvíce a co nejlépe využívat ustanovení Charty Spojených národů a dále definovat účinné nástroje a způsoby zásahu v rámci mezinárodního práva. Za tímto účelem musí sama Organizace spojených národů poskytovat všem členským státům spravedlivou možnost účasti na rozhodování, a překonat tak privilegia a diskriminace, které oslabují její úlohu a důvěryhodnost.

12. Zde se otevírá nové pole úvah a rozhodování nejen pro politiku, ale i pro právo. Všichni si velmi přejeme, aby se toto pole usilovně a moudře rozvíjelo. Je nutné a neodkladné *obnovit mezinárodní právo a instituce* tak, aby kladly prvořadý důraz na dobro lidstva a na člověka, a to jak ve východiscích, tak v základních organizačních kritériích. Tato obnova se jeví ještě naléhavější, jestliže uvážíme paradox války v současné době, zjevný i z nedávných konfliktů, v nichž velké jistotě vojska odpovídalo znepokojivé nebezpečí civilního obyvatelstva. Při žádném konfliktu nelze zanedbávat právo civilních obyvatel na život bez úhony. Pro všechny muže a ženy dobré vůle, povoláné k úplnému nasazení se pro mír, zůstává přes veškeré právnícké a institucionální perspektivy základní povinností rozvíjet struktury míru a nenásilí, všemožně se snažit dovést všechny, kdo jsou v konfliktu, k jednacímu stolu.

Mír a solidarita

13. *“Na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení!”* Problematika války nás přirozeně přivádí k dalšímu rozměru, s nímž je zvláště spjata: *k otázce solidarity*. Nanejvýš ušlechtilý a náročný úkol, kterým je budování a udržování míru obsaženého v povolání lidstva utvářet jedinou velkou rodinu a považovat

se za ni, se opírá mimo jiné o princip určení pozemských statků všem lidem. Tento princip není v rozporu s osobním vlastnictvím, nýbrž otevírá jeho chápání a spravování jeho neopominutelné společenské funkci ve prospěch společného dobra a zejména dobra nejslabších členů společnosti.² Tento základní princip je bohužel široce opomíjen, jak dokazuje trvalý a zvětšující se rozdíl mezi Severem světa, stále nasycenějším statky a zdroji, se stále narůstajícím počtem starých lidí, a mezi Jihem, v němž je soustředěna převážná většina mladých generací bez věrohodné perspektivy sociálního, kulturního a ekonomického rozvoje. Nepodléhejme však iluzi, že prostá nepřítomnost války, třebaže je tolik žádoucí, je synonymem trvalého míru. Není opravdového míru bez rovnosti, pravdy, spravedlnosti a solidarity. Každý projekt, který by odděloval *dvě nedělitelná a na sobě navzájem závislé práva – právo na mír a právo na celkový a solidární rozvoj* – je předem odsouzen k nezdaru. “Nespravedlnosti, přehnané nerovnosti hospodářského nebo sociálního rázu, závist, nedůvěra a pýcha, které zhoubně řadí mezi lidmi i národy, neustále ohrožují mír a vyvolávají války. Všechno, co se koná k odstranění těchto nepořádků, přispívá k budování míru a k zažehnání války.”³

14. *Chudoba miliard lidí* je na počátku nového století otázkou, která nejnaléhavěji burcuje naše lidské a křesťanské svědomí. Tato otázka se stává ještě dramatičtější vědomím, že největší ekonomické problémy současnosti nejsou způsobeny nedostatkem zdrojů, ale skutečností, že současné ekonomické, sociální a kulturní struktury se jen neochotně zabývají nároky autentického rozvoje. Chudí z rozvojových i prosperujících a bohatých zemí správně “požadují právo podílet se na využívání materiálních statků a uplatnit své pracovní schopnosti při budování spravedlivějšího a pro všechny šťastnějšího světa. Pozvednutí chudých je velkou příležitostí k mravnímu, kulturnímu a hospodářskému růstu celého lidstva.”⁴ Na chudé se nedíváme jako na problém, ale jako na ty, kdo se mohou stát protagonisty a objekty nové a lidštější budoucnosti pro celý svět.

Naléhavost ekonomických změn

15. V této perspektivě je zapotřebí se zamyslet také nad rostoucími obtížemi dneška – problém chudoby, míru, ekologie, budoucnosti mládeže – zaznamenanými řadou vědců a ekonomů v jejich úvahách o úloze trhu, o důsledku monetárně-finančního rozměru, o oddělování ekonomické a sociální sféry a podobných ekonomických tématech. Možná nadešla chvíle *pro novou a hlubší úvahu o smyslu ekonomiky a jejích cílů*. V této souvislosti se jeví jako naléhavé znovu zvážit samo chápání blahobytu, aby nebylo ovládáno úzkým pohledem utilitarismu, který ponechává zcela stranou hodnoty jako solidarita a altruismus.

² Srov. JAN PAVEL II., encyklika *Centesimus annus*, 30–43: Zvon, Praha 1991.

³ *Katechismus katolické církve*, č. 2317: Zvon, Praha 1995.

⁴ JAN PAVEL II., Encyklika *Centesimus annus*, 28: Zvon, Praha 1991.

16. Na tomto místě bych chtěl vyzvat ekonomické odborníky a ty, kdo v této oblasti pracují, spolu s odpovědnými politiky, aby vzali na vědomí naléhavou potřebu zaměřit ekonomickou praxi a s ní související politiku na dobro každého člověka a na všechny jeho stránky. Vyžaduje to nejen etika, ale i zdravá ekonomika. Zkušenost jak se zdá potvrzuje, že ekonomický úspěch je stále více podmíněn tím, zda jsou osoby a jejich schopnosti oceňovány, zda je podporována jejich aktivita, zda a jak jsou rozvíjeny znalosti a informace, zda se prohlubuje solidarita. Tyto hodnoty zdaleka nejsou ekonomické vědě a praxi cizí; přispívají naopak k tomu, aby se staly vědou a praxí plně "lidskou". Ekonomika, která zanedbává etický rozměr a neslouží lidskému dobru – dobru každého člověka a všech jeho stránek – se ani "ekonomikou" nazývat nemůže, neboť ta je chápána jako racionální a blahodárná správa hmotných zdrojů.

Jaké modely rozvoje?

17. Vzhledem k tomu, že lidstvo, ač povoláné k utváření jediné velké rodiny, je dosud dramaticky rozděleno chudobou – na počátku 21. století žije více než miliarda čtyři sta milionů lidí v extrémní chudobě – je nesmírně naléhavým úkolem *nově se zamyslet nad modely, jimiž se rozvoj řídí*. V této souvislosti bude třeba lépe sladit oprávněné požadavky ekonomické efektivity s požadavky politiky a sociální spravedlnosti, aniž bychom opět upadli do ideologických chyb 20. století. Konkrétně to znamená prodchnout solidaritou síť ekonomických, politických a sociálních vazeb, sílících vlivem globalizačních procesů. Tyto procesy vyžadují *změny v mezinárodní spolupráci*, zaměřené na novou kulturu solidarity. Spolupráce má být semínkem míru, a proto ji nelze omezit na pomoc a podporu, doprovázenou dokonce myšlenkou na výhody, které poskytnutí zdrojů na oplátku přinese. Spolupráce musí naopak představovat konkrétní a hmatatelnou solidární snahu, díky níž se chudí stávají hlavními činiteli svého rozvoje. Musí také umožňovat co největšímu počtu lidí, aby v konkrétních ekonomických a politických podmínkách, v nichž se nacházejí, projeví svou pro člověka typickou tvořivost, na které závisí i bohatství každého státu.⁵ Zejména je zapotřebí najít definitivní řešení letitého problému mezinárodního dluhu chudých zemí a současně zajistit finanční prostředky, nezbytné kromě jiného pro boj proti hladu, podvýživě, nemocím, negramotnosti a zhoršování životního prostředí.

18. Dnes, naléhavěji než kdykoli dříve, je třeba *rozvíjet vědomí obecných morálních hodnot*, abychom mohli čelit současným problémům charakterizovaným nabýváním celosvětového rozměru. Jedná se o podporu míru a lidských práv, urovnání vnitřních a vnějších ozbrojených konfliktů jednotlivých států, o ochranu etnických menšin a migrantů, ochranu životního prostředí, boj proti nebezpečným nemocím, boj proti obchodníkům s drogou a zbraněmi, proti politické a ekonomické korupci; to jsou problémy, kterým

⁵ Srov. JAN PAVEL II. *Promluva v OSN k 50. výročí založení* (5. října 1995), 13: *Insegnamenti* 18/2 (1995), 739–740.

dnes žádná země nedokáže čelit sama. Dotýkají se celého lidského společenství, a proto se musí řešit ve vzájemné spolupráci. Je třeba nalézt srozumitelnou a společnou řeč a diskutovat o problémech, které člověku přináší budoucnost. Základem tohoto dialogu je *obecný morální zákon* vepsaný do lidského srdce. S pomocí této “gramatiky” ducha může lidské společenství čelit problémům lidského soužití a jít vstříc budoucnosti s úctou k Božímu plánu.⁶ Ze setkání víry a rozumu, náboženství a morálky vychází rozhodný příspěvek pro dialog a spolupráci mezi kulturami a náboženstvími.

Ježíš, dar míru

19. “*Na zemi pokoj lidem, v kterých má Bůh zalíbení!*” Křesťané celého světa si v souvislosti s Velkým jubileem slavnostně připomínají vtělení Božího Slova. Zvěsti vyslovené anděly z nebe nad Betlémem (srov. Lk 2,14) naslouchají s vědomím, že Ježíš “je náš pokoj” (Ef 2,14), že je darem pokoje pro všechny lidi. Jeho první slova po zmrtvýchvstání byla: “Pokoj vám!” (Jan 19,21.26). Přišel proto, aby sjednotil, co bylo rozdělené, aby zničil hřích a nenávisť, znovu probudil v lidstvu povolání k jednotě a bratrství. Proto je “počátek a vzor tohoto obnoveného lidství, prodchnutého bratrskou láskou, upřímností a mírumilovným duchem, lidství, po kterém všichni touží.”⁷

20. V tomto jubilejním roce chce církev s živou vzpomínkou na svého Pána potvrdit své povolání a poslání být v Kristu “svátostí”, neboli znamením a nástrojem míru ve světě a pro svět. Naplnit evangelizační poslání znamená pro církev budovat mír. “A tak církev, jediné Boží stádce, jako znamení vztyčené mezi národy, hlásá celému lidstvu evangelium pokoje a putuje v naději k cíli nebeské vlasti.”⁸ Proto úsilí o budování míru a spravedlnosti není pro katolické věřící druhořadé, nýbrž prvořadé a je třeba se jej zhostit s duší otevřenou bratřím z jiných církví a církevních společenství, věřícím jiných náboženství a všem lidem dobré vůle, s nimiž sdílejí stejnou touhu po míru a bratrství.

Velkomyslně usilovat o budování míru

21. Naději v nás vzbuzuje konstatování, že se přes četné a závažné překážky každým dnem nadále rozvíjejí mírové iniciativy a projekty, na nichž se velkomyslně podílí tolik lidí. Mír je budova, která není nikdy dostavěná. K jejímu budování je zapotřebí:– rodičů, kteří žijí mír v rodině a svědčí o něm, vychovávají k němu své děti;– učitelů, kteří umějí předávat autentické hodnoty obsažené ve všech oblastech poznání a v dějinném a kulturním bohatství lidstva;– pracujících mužů a žen, kteří usilují o to, aby se jejich dlouholetý boj za důstojnou práci rozšířil i na nové situace, které v mezinárodním měřítku vyžadují spravedlnost a solidaritu;– představitelů vlád, kteří stavějí do středu své politiky a politiky své země pevné a přesvědčivé úsilí o mír a spravedlnost;– těch, kdo v mezinárodních organizacích často s nedostatečnými prostředky

⁶ Srov. *tamtéž*, 3: op.cit. 732.

⁷ II.vatikánský koncil, Dekret o misijní činnosti církve *Ad gentes*, 8: Zvon, Praha 1995.

⁸ II.vatikánský koncil, Dekret o ekumenismu *Unitatis rdintegratio*, 2: Zvon, Praha 1995.

pracují v první linii, kde jsou jakožto “tvůrci pokoje” ohroženi i oni sami;– členů nevládních organizací, kteří se studiem a aktivitou věnují prevenci a řešení konfliktů v různých částech světa a v rozmanitých situacích; – věřících, kteří jsou přesvědčeni, že autentická víra nikdy není zdrojem válek a násilí, a kteří prostřednictvím ekumenického a mezináboženského dialogu podporují směřování k míru a lásce.

22. V myšlenkách se obracím zvláště na vás, drazí mladí lidé, kteří zvláštním způsobem zakoušíte požehnání života a máte povinnost jej nepromarnit. Ve školách a na univerzitách, na pracovištích, ve volném čase a při sportu, ve všem, co děláte, se nechejte vést touto stálou myšlenkou: pokoj ve vás a pokoj kolem vás, pokoj neustále, pokoj se všemi, pokoj pro všechny. Obracím se s jednou prosbou na ty mladé lidi, kteří bohužel zakusili tragédii války a pociťují nenávist a zášť: učiňte vše, co je možné, abyste znovu našli cestu smíření a odpuštění. Je to těžká cesta, ale je také jediná, která vám umožní hledět do budoucnosti s nadějí pro vás, pro vaše děti, vaši zemi a celé lidstvo. Drazí mladí lidé, budu mít příležitost vrátit se k tomuto dialogu s vámi, až se v srpnu setkáme v Římě při jubilejním dni, který je věnován vám. Papež Jan XXIII. se v jedné ze svých posledních promluv obrátil “k lidem dobré vůle” a vyzval je, aby se zapojili do mírového programu založeného na “evangelium poslušnosti Boha, evangelium milosrdenství a odpuštění”. A dodal: “Tehdy nepochybně zazáří pochodeň míru: osvítlí celou zemi, zažehne radost, rozlije světlo a milost v srdcích všech lidí, dá jim bez ohledu na stávající hranice objevit tváře bratří a přátel”.⁹ Kéž byste vy, mladí lidé roku 2 000 mohli objevit a ukázat ostatním tváře bratří a přátel! V tomto jubilejním roce, v němž církev bude konat zvláštní modlitby za mír, se s dětskou oddaností obracíme k Ježíšově Matce a vzýváme ji jako Královnu míru, aby ve své mateřské dobrotivosti obdařila lidstvo hojnými dary a pomohla mu stát se jedinou velkou rodinou žijící v solidaritě a míru.

Ve Vatikánu 8. prosince roku 1999

Jan Pavel II.

⁹ Při předávání Balzanovy ceny (10. května 1963): AAS 55 (1963).